

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - ЗАВЕТ

ПРОГРАМА за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Завет

2013 – 2016г.

Приета с решение № 89/ 27.11.2012 г.на Общински съвет –Завет

ПРОГРАМА

За овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Завет

2013 – 2016г

1. Причини, които налагат приемането

- Изискванията на Закона за защита на животните /съгласно чл.40, ал.1/
- Изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност

2. Описание на проблема

Наличието на голям брой безстопанствени кучета води до здравни рискове за хората. Те могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория. Безстопанствените кучета създават дискомфорт на населението.

3. Цели

- Установяване на контрол върху популацията на безстопанствените и домашните кучета, с което се гарантира здравето на хората, безопасността на средата за живеене и европейския имидж на България.
- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
- Развиване на чувство за отговорност при отглеждане на кучета

4. Финансови средства за изпълнение на план - програмата

За изпълнението на програмата за настоящата година необходимо е да се предвидят средства в общинският бюджет

5. Задачи и очаквани резултати

- Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на понятието "безстопанствени кучета"
- Повишаване чистотата на селищната и градска среда
- Намаляване броя на пътно-транспортните произшествия, предизвикани от скитащи кучета

ПРОГРАМА

за овладяване популацията на безстопанствените кучета
на територията на Община Завет

I. Анотация

На 24.01.2008 година Народното събрание прие Закон за защита на животните, който влезе в сила от 31.01.2008г. Този закон вменява на общините редица права и задължения по контрола на защитата по хуманното отношение към животните и третирането на домашните и безстопанствени кучета. Съгласно чл.40, ал.1 от ЗЗЖ общинският съвет приема програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета и предвиждат средства за изпълнението им. Разработването и прилагането на тази програма се налага поради това, че проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото, с многостранни измерения /хуманомедицински, ветеринарномедицински, социално-битови, икономически и екологични/. Досега взетите мерки, в изпълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност се оказват недостатъчни. Все още не може да се намери цялостно и трайно отношение дори и в новоприетия закон.

1. Описание на проблема

В последните години проблемът с бездомните кучета е тема на разговор, в които вземат участие специалисти, местна власт и природозащитните организации. За да се реши проблема с бездомните кучета на първо място е необходимо да се приложи единен метод във всички населени места на територията на общината – строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета; кастрация и

връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за уgrижване от страна на граждани, организации и общини.

Големият брой безстопанствени кучета води до:

- здравни рискове
  - наличието на бездомни кучета в едно населено място води до сериозни последици за гражданите. Не обезпаразитените и не имунизирани животни пренасят различни болести някои, от които са смъртоносни /ехинококоза, марсилска треска, лаймска болест, бяс и др./;
- създаване на дискомфорт на населението
  - много хора се страхуват от кучета;
  - през нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите
  - животните са една от причините за замърсяване на градската среда и тази в селата;
  - тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните;
- икономическа неефективност
  - неефективните мерки, предприемани за решаването на проблема са свързани с разходи, а в същото време непостигането на реални резултати създава социално напрежение;
- тежко положение на безстопанствените кучета
  - кучетата страдат от различни болести, глад и студ
  - много от безстопанствените кучета биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани
  - нападенията и ухапванията от животни водят освен до здравни последици, но и до създаване възможност за възникване на пътно- транспортни произшествия

2. Причини за възникване на проблема

- 2.1. Липса на адекватно и цялостно законодателство
- 2.2. Неефективност на прилаганите методи;
- 2.3. Липса на контрол върху популацията на домашните кучета
- 2.4. Временно използване на кучета за пазачи на вили строежи, гаражи и др., след което се изоставят
- 2.5. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят.
- 2.6. Липса на адекватни санкции и контрол върху собствениците на домашни кучета.

Собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче в резултат, на което при възникнали трудности може да го изостави.

3. Популация на безстопанствените кучета

Една от главните причини за увеличаващата се популация от бездомни кучета е липсата на контрол над домашните кучета, по отношение неконтролираното размножаване. Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни.

Кучетата от различните породи са различни по тегло и големина. В зависимост от породата достигат полова зрялост между 7-12 месечна възраст, раждат 2 пъти годишно, средно от 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изоставени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства, докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича „носещ капацитет на

средата“ и зависи от условията на средата – количеството храна, вода и възможности за подслон. При достигане на „носеция капацитет на средата“, раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета, ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи. Т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

Като се отчитат основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета на дадена територия като относително по-рискови могат да се посочат районите, в които:

- не е предложено добро решение с битовите отпадъци;
- съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите;
- съществуват условия за задържане на застояла вода;
- съществуват изоставени и порутени постройки

Животните се заселват на местата, където има изхвърлени и задържани отпадъци. Именно изхвърлянето на сметта на открито като източник на храна се явява обща характеристика на районите, в които има висока популация от бездомни животни. Проблемът се отежнява и от ниската култура при отглеждането на домашните животни.

II. Цели и задачи на план-програмата

1. Цели

Установяване на контрол върху популацията на безстопанствените и домашни кучета като се гарантира здравето на хората, безопасността на селищната среда и имиджа на общината.

1.1. Намаляване до минимум рисковете от разпространението на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

1.2. Развиване на чувство на отговорност у хората при отглеждането на животни.

2. Задачи

2.1. Овластяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлениято "безстопанствени кучета"

2.2. Контрол върху отглеждането на домашни животни

2.3. Повишаване на чистотата на селищната среда

2.4. Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл. 2 от ЗЗЖ

III. Методология

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

3. Задомяване на безстопанствени кучета.

4. Регистрация и надзор на безстопанствени кучета.

5. Регистрация на домашните кучета.

6. Популяризиране ползите от кастрацията на домашните кучета

7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

8. Кампании за подобряване чистотата на селищната среда

Дълги години в различни страни властите и организациите считаха, че единствения начин да държат под контрол проблема с бездомните кучета е чрез евтанизирането им. Дългогодишна практика не само в България, но и по света е била ежегодно залавяне и отстраняване на бездомни животни чрез евтанизиране, с

цел намаляване на тяхната популация. Резултатът, който е установен е , че популацията временно намалява докато се родят ново поколение бездомни кученца. Международни организации за защита на животните споделят своя позитивен опит за намаляване популацията на бездомните кучета,чрез няколко ефективни метода - кастрация, регистрация и идентификация, информирание и образование на обществеността. Единственият възможен начин трайно да бъде намалена крайната популация е прилагането на програма за кастриране и връщане в естествената среда след маркиране, ваксинация и обезпаразитяване.

IV. Мерки

Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета.

- 1.1.Обработката на безстопанствените кучета се извършва в приюти, стационарни или подвижни лаборатории, съгласно чл.40,ал.4 от ЗЗЖ
- 1.2.Обработката на безстопанствените кучета се извършва за тригодишен гратисен период, съгласно чл.5 от ЗЗЖ. Приоритетно се обработват женски кучета.
- 1.3.Залавянето на безстопанствените кучета се извършва, съгласно чл.42,ал.1 от ЗЗЖ.
- 1.4.Залавянето се извършва със съдействието на представители на ОЗЖ.
- 1.5.Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл. 42, ал.2
- 1.6.За настанените в приют кучетата се спазват изискванията на чл. 46 и чл. 47. ал. 1, 2 ,3, 6, 7, 8 от ЗЗЖ

В рамките на тези програми особено важно е да се подчертае необходимостта от осигуряване на доброволен надзор над кучетата, върнати по места. Доброволният надзор следва да се осъществява от Управителя на приюта или организация, което се ангажира регулярно да проследява здравния статус на кучето и да провежда системна ваксинация и обезпаразитяване.

1. Мерки, свързани с въздействие върху средата

Основен параметър на средата, подлежащ на контрол е ограничаване на хранителния ресурс.В тази връзка мерките трябва да бъдат насочени към:

- контрол върху оставянето на хранителни отпадъци от гражданите по улиците
- ограничаване достъпа до сметищата, към хранителните магазини, заведенията за обществено хранене като отговорността за това се поема от собствениците на тези обекти
- да се създаде нормативно задължение за собствениците на терени на детски, учебни, здравни заведения, на предприятията, парковете да ги оградят по начин, който физически ограничава достъпа на бездомни кучета в тях.

2. Регистрация на домашните кучета

- 2.1 Регистрация на домашни кучета се извършва, съгласно чл.174 от ЗВМД
- 2.2 Таксата за притежаване на куче се събира от Общинска администрация

3. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета

- 3.1 Регистрация се извършва от амбулатории и приюти, които обработват безстопанствени кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице.
- 3.2 Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължителни данни за обработените кучета.
- 3.3 Данните от регистъра на амбулаториите, които работят по план програмата се изпращат до отговорно лице от общината .

4. Популяризиране на ползата от кастрацията на домашни кучета

4.1. Организирант се кампании за разясняване ползата от кастрацията чрез брошури, медийни кампании и др.

4.2 . Презентации на ЗЖЖ, организирани от общината със съдействието на ОЗЖ на собствениците на домашни кучета

4.3. Съвместна работа с ветеринарните лекари по райони

5.Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета

5.1 Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия , съгласно чл. 179, ал.3, т.1 от ЗВД и чл. 45 ал.8 от ЗЖЖ.

6. Задомяване на безстопанствени кучета

6.1 Всеки приют разработва и приема схема за информация на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане, съгласно чл. 41, ал. 6 от ЗЖЖ.

6.2. Управителят на приюта и организациите за защита на животните организират публични мероприятия за задомяване с безстопанствени, здрави кучета, на желаещи да ги отглеждат.

7. Информационна кампания

Необходима за запознаване на обществеността с механизма на поддържане на постоянно ниво на популация, както и организирането на рекламno - образователна кампания, с цел повишаване популярността на програмите за кастрация и връщане. Образователните програми в училищата, новините по телевизията, плакати, брошури и др. биха могли да съдействат за промяна в детското и обществено мнение.

В обобщения могат да бъдат направени следните изводи:

- ✓ **Методите на улавяне и настаняване в приюти на безстопанствени кучета не са практични**
- ✓ **Методите на кастриране и връщане са ефективни.След определен период от време броят на бездомните кучета значително ще намалее.**
- ✓ **Образованието и обучението на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и техните нужди.**
- ✓ **Обучението във високи стандарти на работа на хората, които се грижат за животни и ветеринарни лекари е също от голямо значение за успешното реализиране на програмите за улавяне, кастриране и връщане на животните.**

V. Мерки за контрол на популацията на територията на Община Завет

Община Завет има Наредба за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Завет, приета с Решение № 90 от Протокол №13/27.11.2012 г. на Общински съвет-Завет.

Успехът на програмите за намаляване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при който усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока - намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

В същото време мерките трябва да бъдат насочени и към подобряване на цялостната селищна среда /чистота, сметоизвозване и т.н./ тъй като при условията

на подходяща среда /хранителна ресурс,вода и подслон/ екологичната ниша ще бъде попълнена от други бездомни животни - котки или дори плъхове.

VI. Участници в програмата

За решаване на проблема с безстопанствените кучета е важно сътрудничеството с РЗИ - Разград, РВМС -Разград, НПО, организации за защита на животните, медии, общини със сходни за решаване проблеми.

Общинският съвет приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета, предвижда и гласува годишен бюджет за изпълнението и , съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗЖЖ.

Сключен е договор с фондация „Четири лапи“

Организации за защита на животните/ ОЗЖ /

Ø ОЗЖ , които имат стационарни или подвижни амбулатории могат да кандидатстват, съгласно чл.40,ал.4 от ЗЖЖ за участие в Програмата и да сключат договор за изпълнение на Програмата.

Ø ОЗЖ съдействат на общината за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.

Ø ОЗЖ предоставят описание на необработените кучета по населени места до приютите, които работят по Програмата. Съдействат при залавянето и връщането на кучетата.

Ø ОЗЖ поемат надзор върху обработени кучета

Ø ОЗЖ съдействат за медийно отразяване на дейностите по Програмата.

Ø ОЗЖ организират и провеждат задомителни кампании.

VII. Средства, ресурси и време за изпълнение на Програмата

1.Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

1.1 Общински бюджет, съгласно чл.40, ал.1 от ЗЗЖ.

1.2 Постъпления от такси по чл.175 от ЗВД и чл.116 от ЗМДТ

1.4 Финансиране на дейности по Програмата от ОЗЖ.

2. Време за изпълнение

Съгласно §5 от Предходните и заключителни разпоредби на ЗЗЖ периодът за работа по Програмата е три годишен, за който период кучетата следва поетапно да бъдат настанени в приюти регистрирани по чл.137, ал.1 от ЗВМД.

Дейностите по програмата се отчитат в края на всяка календарна година, като се предлага и актуализация на програмата с мерки за текущата година.

VIII. Оценка за успеваемост на програмата

1.Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата на обработването на безстопанствените качества

1.1.Повишаване на безопасността на селищната среда;

1.2.Подобряване на регистрацията и повишаване на събираемостта на таксите за домашни кучета, както и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайното

решаване на проблема и овладяването на притока на нежелани животни от дома към улицата.

1.3. Намаляване на социалното напрежение.

1.4. Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения

2.1. Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета до изтеглянето им в приюти.

2.2. Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета

2.3. Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВМД

2.4. Преброяване на популацията на безстопанствени кучета от кметове по населени места и кметски наместници

3. Критерии за изпълнение на програмата

3.1. Брой на обработените животни.

3.2. Брой на регистрираните домашни кучета.

3.3. Брой на кастрираните домашни кучета.

4. Кметът на общината организира изпълнението на Програмата и ежегодно внася отчет за изпълнението ѝ пред Генералния Директор на НВМС в съответствие с изискванията на чл. 40, ал. 2 от ЗЗЖ.

IX. План за изпълнение на програмата

1. Обслужване от приюта по график (съгласуван с кмета на община Завет и управителя на приюта), осигуряващ периодично наблюдение и ефективен контрол върху популацията на безстопанствените кучета- прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета (по чл.47, ал.3 от Закона за защита на животните).

Срок: постоянен

Отговорен: Ресорен зам.-кмет и Управителя на приюта

2. Изготвяне и поддържане на регистър на кучета, обработени в приют и върнати по местата от които са взети (съгласно чл. 54 от Закона за защита на животните).

Срок: постоянен

Отговорен: Еколог и Управителя на приюта

3. Сътрудничество с ОВС - Завет по отношение надзора върху кастрираните и върнатите на местата им на обитание кучета.

Срок: постоянен

Отговорен: Еколог и Ветеринарен лекар

4. Сключване на договор с регламентирани подвижни и стационарни амбулатории, които да изпълняват дейности за овладяване популацията на безстопанствените кучета.

Срок: ноември 2013

Отговорен: Ресорен зам.-кмет

5. Идентификация, регистрация и паспортизация на домашните кучета, съвместно с ОВС Завет и лицензираните ветеринарни специалисти .

Срок: постоянен

Отг: Ресорен зам.-кмет , ОВС, Вет. спец.

6. Провеждане на разяснителни кампании чрез медии, афиши, листовки, относно отговорностите на собствениците на домашни кучета, популяризиране ползите от кастрация на домашните кучета, предотвратяване на евентуалното им изоставяне, подобряване чистотата на градската среда.

Срок: октомври 2013

Отговорен: Еколог – Община Завет

7. Обозначаване на места , забранени за разходка на домашни кучета.

Срок: септември 2013

Отговорен: Ресорен зам.-кмет

8. Собствениците на домашни кучета задължително да почистват замърсените от кучето обществени площи.

Срок: постоянен

Отговорен: Собственици на домашни кучета

9. Отчет на изпълнението на програмата да се изготвя в края на всяка календарна година, като се предлага и актуализация на програмата с мерки за текущата година.

Срок: м. януари 2013 г.

/м. януари за всяка предходна година/

Отговорен: Еколог – Община Завет

10. При приемане на бюджета на общината за всяка календарна година до2016 година да бъдат предвидени средства за изпълнение на програмата.

Срок: Преди приемане на бюджета за всяка следваща година

Отговорен: Главен счетоводител ; Еколог

11. При актуализация на бюджет 2013 г. да бъдат предвидени средства в размер на 5 000 лв. за изпълнение мерките по изпълнение на програмата.

Срок: м. юли 2013г.

Отговорен: ОбС – Завет

Х. Нормативна база

1. Закон за защита на животните

2. Закон за ветеринарномедицинската дейност

МЕХМЕД ХАСАН

Председател на Общинския съвет гр.Завет